

KOLOR CZERWONY

Symbolizuje rozwój duchowy i emocjonalny zucha, w oparciu o zasady wynikające z wartości chrześcijańskich (w szczególności: odróżnianie dobra od zła, życie w prawdzie, odwaga w dążeniu do dobra – hart ducha, zrozumienie dla drugiego człowieka), kształtowanie zachowań zgodnych z miłością i nadzieją. Kolor ten zwraca uwagę na autentyczność wiary i praktyk religijnych, które powinny wskazywać kierunek postępowania w relacjach z drugim człowiekiem.

* *chcę postępować*

** *staram się czynić*

*** *świadomie uczestniczę*

gwiazdka	wymagania
*	1. Jest pogodny i koleżeński.
	2. Zna Modlitwę Zuchową.
	3. Uczestniczy w obrzędach religijnych.
	4. Codziennie stara się czynić coś dobrego.
**	1. Stara się przewycięzać wybraną przez siebie wadę lub słabość.
	2. Pamięta o codziennej modlitwie.
	3. Darzy szacunkiem starszych, słuca rodziców.
***	1. Można na nim polegać.
	2. Dostrzega potrzeby innych i stara się na nie odpowiedzieć.
	3. Poprowadzi modlitwę wśród zuchów.

gwiazdka	wymagania
*	1. Jest pogodna i koleżeńska.
	2. Zna Modlitwę Zuchową.
	3. Uczestniczy w obrzędach religijnych.
	4. Codziennie stara się czynić coś dobrego.
**	1. Stara się przewycięzać wybraną przez siebie wadę lub słabość.
	2. Pamięta o codziennej modlitwie.
	3. Darzy szacunkiem starszych, słuca rodziców.
***	1. Można na niej polegać.
	2. Dostrzega potrzeby innych i stara się na nie odpowiedzieć.
	3. Poprowadzi modlitwę wśród zuchów.

Spis treści:

	Strona
Promyczek	3
Dobry duszek	4
Pomocna dłoń	5
Braciszek / Siostrzyczka	6
Rycerz / Dama	7
Pastuszek betlejemski / Gwiazdka betlejemka	8
Baranek wielkanocny	9
Błękitna Pani	10
Liturgista / Liturgistka	11
Mały misjonarz / Mała misjonarka	12
Złote usta	13
Święty... / Święta...	14
Mały Ewangelista / Mała Ewangelistka	15

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Promyczek</i>	<i>Promyczek</i>
	<p><i>Promyczek to zuch, który potrafi promieniować radością nawet w trudnych sytuacjach.</i></p> <p><i>Promyczek to zuchotka, która potrafi promieniować radością nawet w trudnych sytuacjach.</i></p>	1. Jest pogodny i koleżeński, nie złości się i nie gniewa.	1. Jest pogodna i koleżeńska, nie złości się i nie gniewa.
		2. Potrafi stawić czoła trudnej sytuacji.	2. Potrafi stawić czoła trudnej sytuacji.
		3. Umie pocieszyć innych swoim zachowaniem, mimiką lub wykonaną przez siebie prostą majsterką.	3. Umie pocieszyć innych swoim zachowaniem, mimiką lub wykonaną przez siebie prostą majsterką.
		4. Opowiada, rysuje zabawne historie.	4. Opowiada, rysuje zabawne historie.
		5. Zachowuje się adekwatnie do sytuacji.	5. Zachowuje się adekwatnie do sytuacji.

komentarz:

ad. 2. Nie narzeka, nie płacze, uczy się dzielności.

ad. 4. Zuch może np. ułożyć wierszyk, scenkę, wesołą piosenkę, itd.

ad.5. Adekwatne zachowanie rozumiane jest jako odpowiednie do sytuacji (nie śmieje się, gdy ktoś płacze itd.).

<i>emblemata</i>	<i>idea</i>	<i>Dobry duszek</i>	<i>Dobry duszek</i>
	<p><i>Dobry duszek to zuch, który pomaga innym i niezauważenie czyni dobro.</i></p> <p><i>Dobry duszek to zuchotka, która pomaga innym i niezauważenie czyni dobro.</i></p>	1. Jak dobry duszek pomaga ludziom w potrzebie, bez przechwalania się, nie czekając na nagrodę.	1. Jak dobry duszek pomaga ludziom w potrzebie, bez przechwalania się, nie czekając na nagrodę.
		2. Sprawił komuś miłą niespodziankę.	2. Sprawiała komuś miłą niespodziankę.
		3. W wybrany przez siebie sposób przedstawił opowieść o dobroci.	3. W wybrany przez siebie sposób przedstawiła opowieść o dobroci.
		4. Dostrzega nastroje innych i potrafi na nie reagować (pocieszy, poprawi humor itp.).	4. Dostrzega nastroje innych i potrafi na nie reagować (pocieszy, poprawi humor itp.).

komentarz:

W sprawności warto zwrócić uwagę na kształtowanie u zuchów empatii – współodczuwania nastrojów innych.

Trzeba uczyć dzieci obserwowania wpływu zachowań własnych na nastroje innych – np. by starały się powstrzymać od słów, które miałyby wzbudzić zazdrość, smutek.

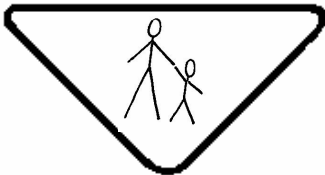
<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Pomocna dłoń</i>	<i>Pomocna dłoń</i>
	<p><i>Pomocna dłoń to zuch, który potrafi dostrzegać potrzeby innych i spontanicznie na nie reaguje.</i></p> <p><i>Pomocna dłoń to zuchotka, która potrafi dostrzegać potrzeby innych i spontanicznie na nie reaguje.</i></p>	1. Wie, kim jest wolontariusz, zna kilka organizacji, które w Polsce pomagają potrzebującym.	1. Wie, kim jest wolontariusz, zna kilka organizacji, które w Polsce pomagają potrzebującym.
		2. Pomaga koledze z klasy lub gromady (np. w nauce).	2. Pomaga koleżance z klasy lub gromady (np. w nauce).
		3. Dzieli się z innymi dziećmi swoimi rzeczami.	3. Dzieli się z innymi dziećmi swoimi rzeczami.
		4. Zaoszczędził pieniądze i przekazał je na cele charytatywne.	4. Zaoszczędziła pieniądze i przekazała je na cele charytatywne.
		5. Za zgodą rodziców oddał swoją zabawkę, ubranie itp. komuś innemu.	5. Za zgodą rodziców oddała swoją zabawkę, ubranie itp. komuś innemu.

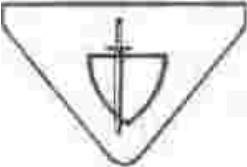

komentarz:

ad. 1. Należy pamiętać, by wybrane do współpracy organizacje reprezentowały wartości chrześcijańskie.

ad. 3. Mogą to być np. zabawki, słodycze itp.

ad. 5. Przy przekazywaniu rzeczy biedniejszym rozsądniejsze będzie oddawanie ubrań do koszy, puszek itp., a nie bezpośrednio komuś uboższemu, by nie podkreślać tym samym różnic materialnych między dziećmi.

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Braciszek</i>	<i>Siostrzyczka</i>
	<p><i>Braciszek to zuch, który potrafi zaopiekować się młodszymi, zorganizować im czas i nauczyć czegoś nowego.</i></p> <p><i>Siostrzyczka to zuchotka, która potrafi zaopiekować się młodszymi, zorganizować im czas i nauczyć czegoś nowego.</i></p>	1. Opiekuje się młodszymi zuchami w gromadzie.	1. Opiekuje się młodszymi zuchami w gromadzie.
		2. Sam lub z innymi zuchami w mądry sposób zorganizował zabawę.	2. Sama lub z innymi zuchotkami w mądry sposób zorganizowała zabawę.
		3. Bawi się z młodszym rodzeństwem lub małymi dziećmi.	3. Bawi się z młodszym rodzeństwem lub małymi dziećmi.
		4. Nauczył młodszego kolegę nowej umiejętności.	4. Nauczyła młodszą koleżankę nowej umiejętności.
		5. Po kłótni potrafi pierwszy wyciągnąć rękę do zgody i przebaczyć.	5. Po kłótni potrafi pierwsza wyciągnąć rękę do zgody i przebaczyć.

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Rycerz</i>	<i>Dama</i>
 	<p><i>Rycerz to zuch, który zna zasady dobrego wychowania. Jest uczciwy i opiekuńczy.</i></p> <p><i>Dama to zuchotka, która zna zasady dobrego wychowania. Jest uczciwa i opiekuńcza.</i></p>	1. Jak prawdziwy rycerz traktuje każdego z szacunkiem (w szczególności potrafi odpowiednio zachować się wobec damy).	1. Jak prawdziwa dama każdego traktuje z szacunkiem.
		2. Opiekuje się młodszymi i słabszymi; stanie w ich obronie.	2. Opiekuje się młodszymi i słabszymi; stanie w ich obronie.
		3. Zna i przestrzega zasad savoir - vivre; dba o schludny wygląd.	3. Zna i przestrzega zasad savoir- vivre; dba o schludny wygląd.
		4. Podjął trudne wyzwanie - wbrew swoim lękom i obawom.	4. Podjęła trudne wyzwanie - wbrew swoim lękom i obawom.
		5. W dowolnej formie przedstawił historię wybranego rycerza, który mógłby być dla niego wzorem.	5. W dowolnej formie przedstawiła historię wybranej damy lub królowej, która mogłaby być dla niej wzorem.

komentarz:

W sprawności należy zwrócić szczególną uwagę na relacje: chłopcy - dziewczynki oraz na odpowiedni do wieku wizerunek dziewczynki- zuchotki. Trzeba ponadto pamiętać, że dama rozumiana jest tu **nie** jako postać historyczna, ale jako osoba posiadająca zespół szlacheckich cech.

ad. 3. Poprzez zdobywanie tej sprawności należy dzieciom zwrócić uwagę na uczciwe postępowanie w codziennym życiu np. grę fair play, nie przechodzenie przez ulicę na czerwonym świetle, nie ściąganie na sprawdzianach w szkole, kasowanie biletów w autobusie.

ad. 4. W ramach konkretnych zadań zuch powinien walczyć z jakąś słabością lub kształcić jakiś dobry nawyk. Warto też zdawać sobie sprawę z tego, że prawidłowy przykład własny drużynowego/drużynowej stanowi, jak zawsze, istotny czynnik w pozytywnym zrealizowaniu tej sprawności.

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Pastuszek betlejemski</i>	<i>Gwiazdka betlejemska</i>
	<p><i>Pastuszek betlejemski to zuch, który rozumie sens świąt Bożego Narodzenia, pielęgnuje związane z nimi tradycje.</i></p> <p><i>Gwiazdka betlejemska to zuchenka, która rozumie sens świąt Bożego Narodzenia, pielęgnuje związane z nimi tradycje.</i></p>	1. Wie, kiedy zaczyna się adwent. Uczestniczył w roratach.	1. Wie, kiedy zaczyna się adwent. Uczestniczyła w roratach.
		2. Realizuje postanowienie adwentowe w prezencie dla Pana Jezusa.	2. Realizuje postanowienie adwentowe w prezencie dla Pana Jezusa.
		3. W dowolny sposób przedstawił historię narodzenia Jezusa.	3. W dowolny sposób przedstawiła historię narodzenia Jezusa.
		4. Zna kolędy, potrafi zaśpiewać kilka z nich.	4. Zna kolędy, potrafi zaśpiewać kilka z nich.
		5. Zna tradycje świąteczne. Stara się zachowywać je w swoim domu.	5. Zna tradycje świąteczne. Stara się zachowywać je w swoim domu.
		6. Pomagał w domu podczas przygotowań świątecznych.	6. Pomogła w domu podczas przygotowań świątecznych.
		7. Wykonał prezent dla bliskiej osoby, wysłał życzenia świąteczne.	7. Wykonała prezent dla bliskiej osoby, wysłała życzenia świąteczne.

komentarz:

W sprawności należy wykazać szczególną wrażliwość na warunki, w jakich zuch jest wychowywany i świadomość religijną jego bliskich oraz na odpowiednie dopasowanie zadań związanych z tradycjami świątecznymi do możliwości wykonania ich przez dziecko w domu.

ad. 5 Realizowanie zadanie będzie szczególnie mocno zależało od sytuacji domowej zucha. Zachowanie tradycji to np. troska, by pod obrusem znalazło się sianko, pozostawienie wolnego miejsca przy stole – słowem to, na co zuch może mieć wpływ, jeśli o tym przypomni w domu (będzie wtedy chętny do wykonania zadania).

<i>emblemata</i>	<i>Idea</i>	<i>Baranek wielkanocny</i>	<i>Baranek wielkanocny</i>
	<p><i>Baranek wielkanocny to zuch, który rozumie sens Świąt Zmartwychwstania Pańskiego i pielęgnuje zwyczaje wielkanocne.</i></p> <p><i>Baranek wielkanocny to zuchenka, która rozumie sens Świąt Zmartwychwstania Pańskiego i pielęgnuje zwyczaje wielkanocne.</i></p>	1. Realizuje postanowienie wielkopostne, które jest dla niego wyrzeczeniem.	1. Realizuje postanowienie wielkopostne, które jest dla niej wyrzeczeniem.
		2. Wziął udział w nabożeństwie wielkopostnym i wielkanocnym.	2. Wzięła udział w nabożeństwie wielkopostnym i wielkanocnym.
		3. Zna tradycje świąteczne. Stara się zachowywać je w swoim domu.	3. Zna tradycje świąteczne. Stara się zachowywać je w swoim domu.
		4. Uczestniczył w rekolekcjach wielkopostnych i potrafił się podczas nich odpowiednio zachować.	4. Uczestniczyła w rekolekcjach wielkopostnych i potrafiła się podczas nich odpowiednio zachować.
		5. Pomógł w domu w przygotowaniach świątecznych.	5. Pomogła w domu w przygotowaniach świątecznych.

komentarz:

W sprawności należy wykazać szczególną wrażliwość na warunki, w jakich zuch jest wychowywany i świadomość religijną jego bliskich oraz na odpowiednie dopasowanie zadań związanych z tradycjami świątecznymi do możliwości wykonania ich przez dziecko w domu. Warto też zwracać uwagę na to, że piątek jest przez cały rok dniem tygodnia, w którym nie urządzamy dyskotek, nie tańczymy.

<i>emblemata</i>	<i>Idea</i>		<i>Błękitna Pani</i>
	<p><i>Błękitna Pani to zuchotka, która poznała postać Maryi i stara się ją naśladować na co dzień.</i></p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Tak jak Maryja stara się być skromna i spieszyć innym z pomocą. 2. Poznała wydarzenia z życia Maryi. 3. Zna historię jednego z objawień maryjnych. 4. Potrafi zagrać lub zaśpiewać kilka pieśni maryjnych. 5. Wzięła udział w nabożeństwie poświęconym Matce Bożej. 6. Przystroiła obraz, figurkę lub kapliczkę przydrożną w dowolny sposób.

<i>emblemata</i>	<i>idea</i>	<i>Liturgista</i>	<i>Liturgistka</i>
	<p><i>Liturgista to zuch, który rozumie, co dzieje się w poszczególnych momentach Mszy świętej, zna jej części oraz czynnie włącza się w przygotowanie oprawy Eucharystii.</i></p> <p><i>Liturgistka to zuchenka, który rozumie, co dzieje się w poszczególnych momentach Mszy świętej, zna jej części oraz czynnie włącza się w przygotowanie oprawy Eucharystii.</i></p>	1. Wraz z gromadą uczestniczył we Mszy świętej, podczas której podjął się konkretnego działania.	1. Wraz z gromadą uczestniczyła we Mszy świętej, podczas której podjęła się konkretnego działania.
		2. Wie, że są różne kolory szat liturgicznych.	2. Wie, że są różne kolory szat liturgicznych.
		3. Zna części Mszy świętej.	3. Zna części Mszy świętej.
		4. Wziął udział w nabożeństwie odpowiednim dla danej pory roku liturgicznego.	4. Wzięła udział w nabożeństwie odpowiednim dla danej pory roku liturgicznego.
		5. Zebrał informacje o nieznanym sobie dotąd święcie religijnym.	5. Zebrała informacje o nieznanym sobie dotąd święcie religijnym.

komentarz:

Sprawność ta ma uwrażliwić zucha na pełne oraz świadome uczestnictwo we Mszy świętej (w całej liturgii i przystępowaniu do Komunii św.)

ad. 1 Zuchy powinny włączać się w przygotowanie liturgii właśnie po to, by rozumieć, czym jest Msza św., np. przeczytać czytanie lub modlitwę wiernych, zaśpiewać psalm; uczestniczyć w procesji z darami.

<i>emblem</i>	<i>Idea</i>	<i>Mały misjonarz</i>	<i>Mała misjonarka</i>
	<p><i>Mały misjonarz to zuch, który wie, w jakim celu są organizowane misje i jak funkcjonują; stara się je wspierać - materialnie lub modlitwą.</i></p> <p><i>Mała misjonarka to zuchenka, która wie, w jakim celu są organizowane misje i jak funkcjonują; stara się je wspierać - materialnie lub modlitwą.</i></p>	1. Wie, gdzie pracują misjonarze i na czym polega ich działalność.	1. Wie, gdzie pracują misjonarze i na czym polega ich działalność.
		2. Zapoznał się z informacjami dotyczącymi misji.	2. Zapoznała się z informacjami dotyczącymi misji.
		3. Sam lub z gromadą nawiązał i utrzymuje kontakt z misjonarzem.	3. Sama lub z gromadą nawiązała kontakt z misjonarzem.
		4. Modli się w intencji misji.	4. Modli się w intencji misji.
		5. Wraz z gromadą, kolegami podjął działanie w celu materialnego wsparcia misji.	5. Wraz z gromadą, koleżankami podjęła działanie w celu materialnego wsparcia misji.

komentarz:

ad. 1 W sprawności zwrócić należy uwagę na tradycyjne misje i misje związane z problemami XXI wieku (np. brak powołań kapłańskich i zakonnych w krajach takich jak Holandia). Warto uzmysłwić zuchom, że misje to nie tylko powszechnie pojmowana działalność w krajach afrykańskich.

ad. 2 Warto poszukać informacji o misji w mediach różnego typu, ale także, w miarę możliwości, odwiedzić wystawy misyjne i muzea.

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Złote usta</i>	<i>Złote usta</i>
	<p><i>Złote usta to zuch, który jest prawdomówny; dotrzymuje danego słowa i nie używa brzydkich słów.</i></p> <p><i>Złote usta to zuchotka, która jest prawdomówna; dotrzymuje danego słowa i nie używa brzydkich słów.</i></p>	1. Nie kłamie.	1. Nie kłamie.
		2. Nie używa brzydkich wyrazów.	2. Nie używa brzydkich wyrazów.
		3. Stosownie do sytuacji używa zwrotów grzecznościowych.	3. Stosownie do sytuacji używa zwrotów grzecznościowych.
		4. Dotrzymuje danego słowa.	4. Dotrzymuje danego słowa.
		5. Nie plotkuje.	5. Nie plotkuje.
		6. Z szacunkiem odnosi się do rozmówcy (nie przerywa, nie przekrzykuje go, nie obraża).	6. Z szacunkiem odnosi się do rozmówcy (nie przerywa, nie przekrzykuje go, nie obraża).

komentarz:

Sprawność ta powstała w odpowiedzi na często spotykaną u zuchów postawę nieprzyznawania się do kłamstwa, plotkowania.

Przeznaczona jest dla zuchów, które mają problem z prawdomównością. Wymagania są więc często formułowane za pomocą przeczenia, co w założeniu jest środkiem, który pomoże nam oduczać kłamstwa.

Warto przy okazji realizacji tej sprawności zwrócić uwagę na język, jakim zuch wyraża się o starszych (nauczycielach, rodzicach).

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Święty...</i>	<i>Święta...</i>
	<p><i>Święty... to zuch, który poznaje życie świętych postaci z dziejów Kościoła.</i></p> <p><i>Święta... to zuchotka, która poznaje życie świętych postaci z dziejów Kościoła.</i></p>	1. Poznał życie wybranego świętego.	1. Poznała życie wybranej świętej.
		2. Ułożył modlitwę związaną z wybranym świętym.	2. Ułożyła modlitwę związaną z wybraną świętą.
		3. Stara się naśladować wybranego świętego i zachęci do tego inną osobę.	3. Stara się naśladować wybraną świętą i zachęci do tego inną osobę.
		4. Odnalazł ślady świętego w wybranych dziedzinach sztuki.	4. Odnalazła ślady świętej w wybranych dziedzinach sztuki.

komentarz:

Nazwa sprawności jest uzupełniona o imię świętego, którego dana sprawność dotyczy (np. opiekuna gromady lub patrona zucha).

ad. 2 Trzeba zwrócić uwagę zuchów, iż według nauki Kościoła Katolickiego nie modlimy się do świętych, ale przez modlitwę wypraszamy wstawiennictwo u Boga.

<i>emblem</i>	<i>idea</i>	<i>Mały Ewangelista</i>	<i>Mała Ewangelistka</i>
	<p><i>Mały Ewangelista to zuch, który wie, czym jest Pismo Święte, potrafi z niego korzystać i stara się je poznawać.</i></p> <p><i>Mała Ewangelistka to zuchotka, która wie, czym jest Pismo Święte, potrafi z niego korzystać i stara się je poznawać.</i></p>	1. Wie, z jakich część składa się Pismo Święte, ile w Nowym Testamencie jest Ewangelii i czyjego są autorstwa.	1. Wie, z jakich część składa się Pismo Święte, ile w Nowym Testamencie jest Ewangelii i czyjego są autorstwa.
		2. Potrafi odnaleźć fragment Pisma św., odczytując skrócony zapis.	2. Potrafi odnaleźć fragment Pisma św., odczytując skrócony zapis.
		3. Przedstawi wybraną przypowieść lub historię biblijną.	3. Przedstawiła wybraną przypowieść lub historię biblijną.
		4. Zaproponował i poprowadził w gromadzie modlitwę, piosenkę/grę o tematyce religijnej.	4. Zaproponowała i poprowadziła w gromadzie modlitwę, piosenkę/grę o tematyce religijnej.